

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในเด็กและเยาวชนตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ซึ่งผู้วิจัยได้ กำหนดแนวทางการดำเนินงาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชาชนในชุมชน ในเขตพื้นที่รับผิดชอบเทศบาลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร จำนวน 7,743 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในชุมชน ในเขตพื้นที่รับผิดชอบเทศบาลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางสำเร็จรูปคำนวณหา กลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (Yamane, 1973 อ้างใน ธีรวุฒิ เอกะกุล 2543 : 46) ได้จำนวน 380 คน

ตาราง 1 จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับ	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร(คน)	หมายเหตุ
1	บ้านไผ่โพธิ์	374	
2	บ้านโรงวัว	350	
3	บ้านหนองหลวง	658	
4	บ้านเนินตาล	447	
5	บ้านเนินยาง	398	
6	บ้านสระประทุม	453	
7	บ้านหนองคล้า	397	
8	บ้านคลองยาง	611	

ลำดับ	ชื่อหมู่บ้าน	รวม (คน)	หมายเหตุ
9	บ้านไผ่รอบ	526	
10	บ้านหนองนาไร่	430	
11	บ้านเกาะแก้ว	470	
12	บ้านหนองหัวปลวก	415	
13	บ้านหนองไม้แดง	382	
14	บ้านม่วงเฒ่า	406	
15	บ้านสามปลัก	353	
16	บ้านหนองบัว	521	
17	บ้านเนินตะคล้อ	371	
18	บ้านหนองแห้วเจริญทรัพย์	181	
รวม		7,743	

ที่มา แผนพัฒนาสามปี (2556 - 2558 : 3) เทศบาลตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไผ่รอบ ที่ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และที่ระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม คือ 380 คน

การคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณด้วยสูตรการคำนวณของ Taro Yamane (Yamane, 1973 อ้างใน ธีรวุฒิ เอกะกุล 2543 : 46)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ควรสุ่ม
 e^2 = ระดับความคลาดเคลื่อนจากการสุ่ม ร้อยละ 5
 N = ขนาดจำนวนประชากร
 $n = \frac{7,743}{1 + 7,743 (0.05)^2}$
 = 380.49

ตารางที่ 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา

ลำดับ	ชื่อหมู่บ้าน	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	หมายเหตุ
1	บ้านไต้โพธิ์	19	
2	บ้านโรงวัว	18	
3	บ้านหนองหลวง	31	
4	บ้านเนินตาล	21	
5	บ้านเนินยาง	18	
6	บ้านสระประทุม	22	
7	บ้านหนองคล้า	19	
8	บ้านคลองยาง	30	
9	บ้านไผ่รอบ	27	
10	บ้านหนองนาไร่	21	
11	บ้านเกาะแก้ว	21	
12	บ้านหนองหัวปลวก	21	
13	บ้านหนองไม้แดง	17	
14	บ้านม่วงเฒ่า	21	
15	บ้านสามปลัก	17	
16	บ้านหนองบัว	26	
17	บ้านเนินตะคล้อ	17	
18	บ้านหนองแห้วเจริญทรัพย์	14	
รวม		380	

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

กรณีที่ 1 ใช้แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามจากการศึกษาข้อระเบียบ แนวคิด งานวิจัยที่ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ แบบสอบถามลักษณะให้เลือกตอบ (Checklists)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในเด็กและเยาวชนในเขตตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมาก
- 3 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
- 1 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ซึ่งแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในเด็กและเยาวชนตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ดังกล่าวข้างต้น โดยให้ครอบคลุมการมีส่วนร่วมทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการร่วมคิด
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
4. การมีส่วนร่วมในการร่วมประเมินผล
5. การมีส่วนร่วมในการร่วมเสนอแนะปรับปรุง

3.2.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การศึกษาหลักการ ทฤษฎี แนวคิด และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในเด็กและเยาวชนตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์เนื้อหาและกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมการมีส่วนร่วมทั้ง 5 ด้าน
 1. การมีส่วนร่วมในการร่วมคิด
 2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
 3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
 4. การมีส่วนร่วมในการร่วมประเมินผล
 5. การมีส่วนร่วมในการร่วมเสนอแนะปรับปรุง
3. ดำเนินการร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาของการวิจัย และนำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ
4. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วไปหาคุณภาพด้วยการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ โดยนำเครื่องมือฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 3 คน ได้แก่

- | | |
|-----------------------------|--|
| 1. ดร.วงศกร เจียมเฝ้า | ประธานสาขาหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
พิษณุโลก |
| 2. ผศ.ดร.พัฒนพันธ์ เขตต์กัน | อาจารย์ประจำสาขานิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
พิษณุโลก |
| 3. ดร.กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ | อาจารย์ประจำสาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
พิษณุโลก |

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) คัดเลือกข้อที่มีค่าเฉลี่ย 0.60 – 1.00 ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.63 จากนั้นนำแบบสอบถามมาทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรในชุมชนตำบลเนินปอที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม (พวงทอง ทวีรัตน์, 2540 : 125 - 126) สภาพการณ์มีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดในเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลไผ่รอบ โดยใช้สูตรหาค่าความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบราร์ค (Cronbrach) ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.92

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้
ผู้ศึกษาแจกแบบสอบถามให้กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร จำนวนทั้งสิ้น 380 ชุด และเมื่อได้รับมาก็ตรวจสอบการกรอกแบบสอบถาม เพื่อนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ไปวิเคราะห์ผลต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดย นำแบบสอบถามที่ทำการตอบแล้ว มาวิเคราะห์ประมวลผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยการหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตเทศบาลตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ด้วยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้เกณฑ์ในการแปลผลเป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert แปลผลโดยใช้เกณฑ์ค่าคะแนน ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	สภาพการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	สภาพการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	สภาพการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	สภาพการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	สภาพการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติดในเด็กและเยาวชนตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตรด้วยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้เกณฑ์ในการแปลผล เป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert แปลผลโดยใช้เกณฑ์ค่าคะแนน ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	ปัญหาการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	ปัญหาการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	ปัญหาการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	ปัญหาการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	ปัญหาการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้การคำนวณด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน

5.1 สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean), ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าสถิติทดสอบ t-test, F-test (ANOVA)